

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
«28» травня 2026 р.

ПРОГРАМА
фахового іспиту замість ЄФВВ для прийому на навчання для здобуття ступеня
магістра

«ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»
назва ЄФВВ

Освітній ступінь:	магістр
Основа вступу:	освітній ступінь бакалавр (для окремих категорій); магістр(освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст)

Запоріжжя–2026

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка
2. Зміст програми
3. Питання фахового іспиту
4. Критерії оцінювання
5. Список рекомендованої літератури

1. Пояснювальна записка

Мета фахового іспиту замість ЄФВВ «Економіка та міжнародна економіка» для вступу на здобуття освітнього ступеня магістр полягає у визначенні рівня підготовленості вступника до навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти шляхом комплексного оцінювання сформованості фахових компетентностей, що передбачає перевірку знань, їх розуміння, здатності до застосування у професійній діяльності, а також умінь здійснювати аналіз, синтез і оцінювання; встановленні здатності використовувати теоретичні знання й практичні вміння для розв'язання професійних завдань і визначенні готовності до успішного опанування освітньої програми магістерського рівня.

Форма фахового іспиту замість ЄФВВ – усний іспит.

Усний іспит – це форма вступного випробування, яка передбачає виконання вступником теоретичних завдань в усній формі. Загальна кількість завдань - 2.

Формат проведення фахового іспиту замість ЄФВВ.

Фаховий іспит замість ЄФВВ «Економіка та міжнародна економіка» проводиться в очному форматі, а для окремих категорій вступників – дистанційно з використанням платформи для проведення відеоконференцій Zoom відповідно до вимог Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2026 році.

У разі проведення фахового іспиту у дистанційному форматі у встановлений розкладом час початку фахового іспиту члени фахової атестаційної комісії розпочинають відеоконференцію, долучають до неї вступників, здійснюють автентифікацію вступників та інформують їх про правила проведення вступного іспиту та часові обмеження.

Автентифікація вступника передбачає:

– встановлення аудіо та візуального контакту зі вступником на платформі відеоконференцій;

– показ документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України у формі книжечки або картки, паспорт громадянина України для виїзду за кордон у тому числі Е-паспорт, Е-паспорт для виїзду за кордон, Е-документ).

На початку фахового іспиту рандомно обираються 2 питання з переліку, поданому у програмі.

Вступник готує відповіді на питання і відповідає на них та на додаткові запитання членів фахової атестаційної комісії.

Члени фахової атестаційної комісії оцінюють відповіді вступників вищої освіти.

Результати фахового іспиту оголошуються не пізніше наступного дня після його проведення шляхом розміщення відповідних відомостей на офіційному вебсайті Бердянського державного педагогічного університету bdpu.org.ua у вкладці ВСТУПНИКУ.

У разі повітряної тривоги під час складання фахового іспиту замість ЄФВВ «Економіка та міжнародна економіка», іспит призупиняється, учасники

мають пройти до укриття. Після відбою повітряної тривоги, учасники продовжують складання фахового іспиту.

2. Зміст програми

В якості програми фахового іспиту замість ЄФВВ «Економіка та міжнародна економіка» для прийому на навчання для здобуття ступеня магістра у Бердянському державному педагогічному університеті використовується програма відповідного зовнішнього оцінювання з економіки та міжнародної економіки.

Програма ЄФВВ з «Економіка та міжнародна економіка» (<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/yedki-iefvv-ievi-ievv/yefvv-2025/21-11-2025/programa-jefvv-ekonomika-ta-miznarodna-ekonomika.pdf>)

3. Питання фахового іспиту

1. Предмет та метод мікроекономіки.
2. Основні економічні проблеми суспільства.
3. Обмеженість ресурсів та проблема вибору.
4. Альтернативна вартість і крива виробничих можливостей.
5. Попит та фактори, що впливають на нього.
6. Закон попиту та крива попиту.
7. Пропозиція та фактори, що впливають на неї.
8. Закон пропозиції та крива пропозиції.
9. Ринкова рівновага та механізм її встановлення.
10. Еластичність попиту: сутність та види.
11. Еластичність пропозиції та її визначення.
12. Теорія поведінки споживача.
13. Потреби та корисність у мікроекономіці.
14. Загальна та гранична корисність.
15. Закон спадної граничної корисності.
16. Бюджетне обмеження споживача.
17. Криві байдужості та їх властивості.
18. Виробництво та виробнича функція.
19. Витрати виробництва та їх класифікація.
20. Постійні, змінні та сукупні витрати.
21. Середні та граничні витрати виробництва.
22. Досконала конкуренція та її ознаки.
23. Монополія та її особливості.
24. Монополістична конкуренція та олігополія.
25. Порівняльна характеристика ринкових структур.
26. Предмет та основні цілі макроекономіки.
27. Система національних рахунків.
28. Валовий внутрішній продукт та методи його обчислення.
29. Номінальний та реальний ВВП.
30. Сукупний попит та чинники його формування.
31. Сукупна пропозиція та її види.
32. Макроекономічна рівновага.

33. Споживання, заощадження та інвестиції.
34. Інвестиційний мультиплікатор.
35. Економічний цикл та його фази.
36. Макроекономічна нестабільність та її прояви.
37. Безробіття: сутність, види та наслідки.
38. Інфляція: причини, види та наслідки.
39. Грошовий ринок та його структура.
40. Банківська система держави.
41. Центральний банк та його функції.
42. Монетарна політика держави та її інструменти.
43. Фіскальна політика держави.
44. Дискреційна та автоматична фіскальна політика.
45. Крива Лаффера та її економічний зміст.
46. Економічне зростання: сутність та типи.
47. Фактори економічного зростання.
48. Людські ресурси та людський розвиток.
49. Індекс людського розвитку та його складові.
50. Соціальна політика держави та сталий розвиток.
51. Підприємство як суб'єкт господарювання.
52. Види підприємств та їх характеристика.
53. Зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства.
54. Організаційна структура підприємства.
55. Управління підприємством та його функції.
56. Планування діяльності підприємства.
57. Стратегічне та оперативне планування.
58. Бізнес-план підприємства та його структура.
59. Виробнича програма підприємства.
60. Основні засоби підприємства та їх класифікація.
61. Амортизація основних засобів.
62. Оборотні активи підприємства та їх характеристика.
63. Матеріальні ресурси підприємства.
64. Трудові ресурси підприємства.
65. Продуктивність праці та показники її оцінювання.
66. Форми та системи оплати праці.
67. Витрати підприємства та їх класифікація.
68. Собівартість продукції та її структура.
69. Ціна продукції та методи ціноутворення.
70. Доходи підприємства та їх формування.
71. Прибуток підприємства та його види.
72. Рентабельність підприємства та її показники.
73. Ефективність діяльності підприємства.
74. Конкурентоспроможність підприємства.
75. Соціально-трудові відносини на підприємстві.

76. Міжнародна економічна система та її структура.
77. Форми міжнародних економічних відносин.
78. Міжнародна торгівля товарами та послугами.
79. Докласичні та класичні теорії міжнародної торгівлі.
80. Неокласичні та альтернативні теорії міжнародної торгівлі.
81. Форми міжнародної торгівлі товарами.
82. Методи міжнародної торгівлі товарами.
83. Показники міжнародної торгівлі.
84. Базисні умови постачання Інкотермс® 2020.
85. Світові ціни та фактори їх формування.
86. Регулювання міжнародної торгівлі та роль СОТ.
87. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ).
88. Генеральна угода про торгівлю послугами (ГАТС).
89. Міжнародне науково-технічне співробітництво.
90. Міжнародний трансфер технологій та його форми.
91. Світовий ринок праці та його особливості.
92. Міжнародна трудова міграція та її види.
93. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції.
94. Світовий фінансовий ринок та його структура.
95. Міжнародний рух капіталу та його форми.
96. Прямі та портфельні іноземні інвестиції.
97. Валюта, валютний курс та валютні системи.
98. Міжнародний кредит та управління зовнішнім боргом.
99. Платіжний баланс держави та його структура.
100. Міжнародна економічна інтеграція та її форми.

4. Критерії оцінювання

Фаховий іспит для вступу на здобуття освітнього ступеня магістра оцінюється за 200-бальною шкалою відповідно до рівня сформованості фахових компетентностей і досягнення когнітивних рівнів (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка):

190-200 балів – вступник демонструє системні, глибокі та узагальнені знання, повне розуміння навчального матеріалу, вільно застосовує його у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; здатний до самостійного аналізу, синтезу та оцінювання інформації, аргументовано обґрунтовує власну позицію, приймає ефективні рішення. Відповідає найвищому рівню сформованості компетентностей (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка).

180-189 балів – вступник демонструє міцні знання та глибоке розуміння матеріалу, впевнено застосовує їх на практиці, здатний до аналізу інформації та розв'язання професійних завдань, допускаючи незначні неточності. Відповідає високому рівню (знання, розуміння, застосування, аналіз).

160-179 балів – вступник володіє достатнім рівнем знань і розуміння, у цілому правильно застосовує їх у стандартних ситуаціях, здатний до часткового аналізу та узагальнення інформації, допускає окремі суттєві помилки. Відповідає рівню (знання, розуміння, застосування).

140-159 балів – вступник відтворює основний теоретичний матеріал, розуміє ключові положення, але має труднощі із самостійним застосуванням знань і аналізом інформації, допускає помилки. Відповідає рівню (знання, розуміння).

120-139 балів – вступник володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, відтворює окремі положення без глибокого розуміння та не здатний повною мірою застосовувати знання на практиці. Відповідає мінімально достатньому рівню (знання).

100-119 балів – вступник має фрагментарні знання, частково відтворює матеріал, недостатньо розуміє його зміст та не може застосувати на практиці.

0-99 балів – вступник демонструє слабе володіння знаннями, володіє матеріалом лише на поверхневому рівні, не оперує основними поняттями та не здатний до їх відтворення.

До участі у конкурсному відборі не допускаються вступники, які отримали менше 100 балів, що свідчить про недостатній рівень сформованості базових знань і невідповідність мінімальним вимогам до вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти.

5. Список рекомендованої літератури

1. Амеліна І. В., Попова Т. Л., Владимиров С. В. Міжнародні економічні відносини. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 256 с.
2. Антофій Н. М., Булюк О. В., Фомішин С. В. Міжнародна економіка. Навчальний посібник. К.: Гельветика, 2019. 352 с.
3. Базилінська О. Я., Мініна О. В. Мікроекономіка. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 352 с.
4. Білецька Л. В. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка). Київ: Центр учбової літератури, 2017. 664 с.:
5. Білецька Л. В., Савич В. І., Білецький О. В. Економічна теорія. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 688 с.
6. Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Лебедева В. К. та ін. Міжнародна економіка: підруч. / за ред. А. О. Задой, В. М. Тарасевича. К.: Центр учбової літератури, 2012. 414 с.
7. Горбач Л. М., Плотніков О. В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ : Кондор, 2019. 263 с.
8. Григор'єв Г. С. Міжнародна економіка: практикум. Київ : НаУКМА., 2024. 145 с.
9. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: навч. посіб. Для студ. ВНЗ / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук. 2-ге вид., переробл. та доповн. Київ : ЦНЛ, 2019. 304 с.

10. Гронтковська Г. Е, Косік А. Ф. Мікроекономіка. Практикум. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 418 с.
11. Гукалюк А. Ф., Тепла М. М. Економіка підприємства: термінологічний словник-довідник: Навчальний посібник. Львів: Ліга-Прес, 2021. 124 с.
12. Дахно І. І., Бовтрук Ю. А. Міжнародна економіка: навч. посіб. Київ: МАУП, 2002. 216 с.
13. Дмитрієв І. А., Шевченко І. Ю. Економіка підприємства: навчальний посібник. Харків : ФОП Бровін О. В., 2018. 292 с.
14. Економіка підприємства / Л. Л. Лазебник, В. В. Гурочкіна, Л. В. Слюсарєва та ін.; за заг. ред. Л. Л. Лазебник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 426 с.
15. Економіка підприємства: навч. посіб. / [Л. С. Шевченко, О. С. Марченко, О. А. Гриценко та ін.]; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 212 с.
16. Економіка підприємства: навч. посіб. / Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. Київ: НаУКМА, 2018. 304 с.
17. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л. Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 2025. 874 с.
18. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л. Г. Липич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 767 с.
19. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л. Л. та проф. Кривов'язюка І. В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
20. Економічна теорія : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін. ; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків : Право, 2019. 268 с.
21. Задоя А. О. Мікроекономіка: Навчальний посібник. Дніпро: Ун-т ім. А. Нобеля. 2021. 240 с.
22. Задоя А. О., Петруня Ю. Є.. Макроекономіка: навчальний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с
23. Захарченко В. І. Економіка підприємства. Практикум. Київ : Видавництво «Центр навчальної літератури», 2019. 144 с.
24. Зінчук Т. О., Ковальчук О. Д., Куцмус Н. М. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 512 с.
25. Корсікова Н. М. Макроекономіка: навчальний посібник для ст-ів ВНЗ. Львів: Магнолія, 2019. 240 с.
26. Кушнір Н. О., Заяць О. І. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 360 с.
27. Мазур О. Є. Мікроекономіка: Практикум (навч. посіб.). Вінниця: ВНТУ. 2024, 188 с.
28. Малий І. Й., Радіонова І. Ф., Куценко Т. Ф., Федірко Н. В. Макроекономіка : базовий курс: навч. посіб. К. : КНЕУ, 2016. 254с.

29. Менк'ю Г. Принципи мікроекономіки (пер. з англ.). Київ: Наш Формат. 2023, 520 с.
30. Міжнародна економіка : навч. посіб. / за ред. В. П. Решетило, О. В. Бервено ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2024. 244 с.
31. Міжнародна економіка : навч. посіб. / О. Я. Кравчук, Т. В. Божидарнік, Л. В. Савош ; М-во освіти і науки України, Луц. нац. техн. ун-т. Луцьк: Волин. обл. друк., 2010. 420 с.
32. Міжнародна економіка : підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук. К. : КНЕУ, 2014. 762 с.
33. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / Н. І. Патики, О. В. Мартинюк, Д. Г. Кучеренко ; Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України. Київ: Центр учб. літ., 2013. 557 с.
34. Міжнародні економічні відносини : підручник / [А. П. Голіков та ін.] ; за ред. проф. А. П. Голікова, проф. О. А. Довгаль ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 463 с. :
35. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти / Т. В. Орехова, І. В. Хаджинов, М. В. Савченко та ін.; за заг. ред. Т.В. Орехової. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 324 с
36. Патики Н. І., Мартинюк О. В., Кучеренко Д. Г. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2014. 560 с.
37. Петрушенко Ю. М. Мікроекономіка : теорія та приклади розв'язування задач : навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2019. 320 с.
38. Пилипенко В. В. Мікроекономіка: курс лекцій : навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2018. 280 с.
39. Радіонова І. Ф., Котенок Д. М.. Макроекономіка : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. Київ : КНЕУ, 2025. 335 с.
40. Савельєв Є. В., Зварич І. Я. Міжнародна економіка : підручник. 4-те вид., переробл. та доповн. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 424 с.
41. Світова економіка : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 268 с.
42. Світова економіка : підручник / за ред. О. І. Шниркова, В. І. Мазуренка, О. І. Рогача. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 616 с.
43. Скорик Г.І. та ін. Вступ до мікро-, макроекономіки. Львів: Львівської політехніки, 2019. 164 с.
44. Степаненко С. В. Мікроекономіка: Курс лекцій. Київ: КНЕУ. 2022. 312 с.